

עין משפט
נר מצוה

נז:

הזהב פרק רביעי בבא מציעא

מסורת הש"ס

קסו א מ"י מ"ז מ"ח כ"ג
מקדש ה' ט'
קסו ב מ"י פ"ח מ"ה'
מעילה הלכ' ד'
קסו ג מ"י פ"ג מ"ה'
שקלים הלכ' ט':

מוסף עשירי

המקבל עליו לשפק
סלתות מארבע. שקבל
משות מן הגזר כדי לשפק
סולת כל השנה ויקבל עליו
לחם ארבעה סאין כסלע
והוקרו וממנו משלש. וכל
שאלשין כסלע יספק
מארבע. נתן ד' סאין כמו
שקבל. ומוחזק (א) דמעות
הקדש קודמת דהא הקדש
קנו ממנו נמעות דמכין
ובין הכסף וקני לו (ב) ושו
מחזיקו. משלש ועמדו
מארבע. קיבל עליו לחם
ג' סאין כסלע והולו ועמדו
ב' סאין כסלע (ג) ושו (ד).
מספק מארבע. דלא ה"ל
הוינו תמור מהקדש, וכל
ומן שלש מקני יוכל לתור
ט' ושו מחזיקו. ב' סאין
ב' סאין כסלע וימור
לגומר כספן טוין נדבק
היות הן קוין לו לזכי
הנין תמעות של חילין,
א' היו לוקחין כל זכרי
הנין כאלהם לחזק עממיה
הנין היו מקדישין אותו
כן שחי מנחין תמעות של
הקדש כשעמד דמי כל הנין
והשנה ששחינו האומנין
כנינו וסבר האומנין וימור
תמור קדושה שיש תמעות
הללו על הנין זה
ומלא הנין קדוה והתמעות
יאלו לחילין ויפיעו מן
שכר האומנין ממה שחילין
והשנה ששחינו האומנין
כנינו ויפיעו לחילין עליו
מן תמעות של חילין כששחי
טוין זכרי הנין או לחילין
ששחיטין לזן זכרי הנין
והשנה (א) יצאו עבדים
שהוקשו לקרקעות.
דמכין והמתמלסן אחס
וגו' (ב) ויבין סבא. אין
גופן ממון. אלא גרמין
לגבות ממון (שסו). כי
יתן איש אל רעהו
כלל כסף או כלים
פרט. פרט שומר חנם
הוא דמיון השאלה (דל).
פרט רשונה בשומר חנם
וינינו בשומר שכר ושלשית
שאלה. ונין שומר חנם
אין לו עליו אלא שטעה.
דמכין (שמות כג) ונקרב
בעל הבהמה אל האלהים
אם לא שלח דיו (שבוטות
א. ב) בני העיר ששלחו.
ע"י שלח את שקליהן.
לירושלים למקדש (יחזק
א. טו) אם משנתרמה
התרומה. ג' קומות קודם
שנדע שאלו (שסו).

דאפילו כל שהוא חזור. ודוקא
פלגא אינו חוזר: **בשלמא** בהדיוט (א) זה חוזר
ותו א"א. פי' זהו חזרום שהדיוט חוזר
מה חזרום הוא שמאלתו חוזר
מו לא שהרי אף בהדיוט איכא טובא
שומר חנם אינו נשבע * וכל הנך
דממתינתין: * **ביוון** דרפעה הגובר
נפקא אהו לחוין. ולא מני למימר
לדחוסיה כמורד דלא נפקא לחולין
דל"כ ליכא אגר נטר כיון שהלוה
אסור להשתמש בהם דלא זכה בהם:
לספק סלתות מארבע ועמדו
משלש. תימה היכי
מיירי אי יאלו השער או לא יאלו השער
ויש לו א"כ בהדיוט נמי שרי ואי
דלא יאלו השער וגם אין לו על מה
מחלל מעות הקדש וליכא למימר
שחלל על פרוטה דהא אע"ג שזהו
ריוח הקדש שמתנה לחם ארבע סאין
כסלע להקדש כל השנה כיון כדנשעת
חלול מחלל על דבר שאינו שוה זהו
לזרו דהדיוט אמר רב הושעיא הכא במאי
עסקינן כגון שקיבל עליו לספק סלתות
מארבע ועמדו משלש (א) כדתניא (א) המקבל
עליו לספק סלתות מארבע ועמדו משלש
מספק מארבע משלש ועמדו מארבע מספק
מארבע שירי הקדש על העלויה רב פפא
אמר הכא באבני בנין המסורות לגובר
עסקינן כדשמואל (א) דאמר שמואל (א) בונין
בחול ואח"כ מקדישין: אין בהן תשלומי
כפל (וכו'): מנהיג מילי דת"ר (א) על כל
דבר פשע כלל על שור על חמור על שה
על שלמה פרט על כל אבדה אשר יאמר
חזר וכלל כלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא
כעין הפרט מה הפרט מפורש דבר המטלטל
וגופו ממון אף כל דבר המטלטל וגופו ממון
יצאו קרקעות שאינן מטלטלין יצאו עבדים
שהוקשו לקרקעות יצאו שטרות שאע"פ
שמטלטלין אין גופן ממון הקדשות אמר
קרא ירעהו רעהו ולא הקדש: ולא תשלומי
ד' וה' (וכו'): מאי מעמא תשלומי ד' וה'
אמר רחמנא ולא תשלומי שלשה וארבעה:
שומר חנם אינו נשבע (וכו'): מנהיג מילי
דת"ר (א) כי יתן איש אל רעהו כלל כסף
או כלים פרט (א) (וגונב מבית האיש) חזר
וכלל כלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא
כעין הפרט מה הפרט מפורש דבר המטלטל
וגופו ממון אף כל דבר המטלטל וגופו
ממון יצאו קרקעות שאינן מטלטלין יצאו
עבדים שהוקשו לקרקעות יצאו שטרות
שאע"פ שמטלטלין אין גופן ממון הקדשות
אמר קרא רעהו רעהו ולא של הקדש:
נושא שכר אינו משלם (וכו'): מנהיג מילי
דת"ר (א) כי יתן איש אל רעהו כלל חמור
או שור או שה פרט וכל בהמה לשמור חזר
וכלל כלל ופרט וכלל אי
אתה דן אלא כעין הפרט מה הפרט מפורש דבר המטלטל וגופו ממון אף
כל דבר המטלטל וגופו ממון יצאו קרקעות שאינן מטלטלין יצאו עבדים
שהוקשו לקרקעות יצאו שטרות שאע"פ שמטלטלין אין גופן ממון הקדשות
אמר קרא רעהו רעהו ולא של הקדש: שומר חנם אינו נשבע (וכו'): ורמינרו
(א) בני העיר ששלחו את שקליהן ונגנבו או שאבדו אם משנתרמה התרומה
נשבעין

דאפילו פחות מכדי אונאה חזר: ואין רבים ואונאה להקדש. אין
אסור אונאה ואסור רבית ונהג בהקדש. ולקמיה מפרש היכי דמי
רבית דהקדש: דין אונאה להדיוט. שמות: ואין דין אונאה
להקדש. דאפילו פחות מכדי אונאה חזר: פיינו דקמיני כו'. בתמיה
והא חומרל דהקדש הוא: ומשני כי
קמיני חומר דהדיוט ארבינו קאי:
אונאה. ומשום אונאה לימני נמי זה
חומר בהקדש: אלא הקדש זה חומר
והוא לא. בתמיה: דלחויין. שהלוה
להדיוט: והלא מעל. שהוליא מעות
הקדש לחולין ולא הכניס תמתינה
להקדש כלום ושוגג הוא אלא כסבור
שחומר משום שכר הקדש: והוא לכו
דהדיוט. של גזבר שהרי עליו לשלם
להקדש קרן וחומש: **הכל כמאי**
עסקינן. הלא דקמיני אין רבית
להקדש לאו בהלוואה קאי אלא בהדיוט
שקיבל מעות מן השוכה מן הגזבר
לספק סלתות כל השנה למנות של
זכור ארבע סאין כסלע והוקרו
ועמדו משלש סאין כסלע דלילו
הדיוט אסור לפסוק על פירות עד
שיאל השער ופאן אפילו לא יאלו
השער עדיין לארבע פוסקין: **רב**
פפא אמר. לעולם בהלוואה לחויין
מלא כמאה ועשרין ודקשיא לך הלא
מעל: באבני בנין. עסקינן שהלוה
הגזבר מהן להדיוט לחין בהן מעילה
ואין על הגזבר לשלם אלא שלח
בעלמא הוא: **דאמר שמואל בונין**
בחול. כשהן בונין בנייה הקדש לא
היו קוין האבנים והטיט ממעות
הקדש כדי שלא יצאו האומנין והעם
לידי מעילה אם יבנו עליהם או אם
יהיו מהם אלא לוקחין בהקפה והרי
הן חול עד שיבנו בחומה ומשכן בניית
בחומה ונתנין מעות הקדש ולוקחין
אותן והוא הקדש או אם התנדב
אדם אבנים ונתן לנגזרי ואינו קורא
שם הקדש עליהן עד שימננו כבנין
הלכך לא מעל הגזבר: על כל דבר
פשע. סופיה דקרא משמעני בטוין
טענת גנב או כנגד עלמו: **ולא תשלומי**
שלשה וארבעה. שלשה לשה וארבעה
לשור דכיון דלמעיש מפלג נצר לכו
חדל שחבל בטובח ומוכר בכלל
תשלומי ד' וה': וכי יתן וגו'. לקמן
בהשאלה (דף דל) אמר' פרטה ראשונה
נאמרה בשומר חנם שניה בשומר שכר
וכמוז בפרטה ראשונה ונקרב בעל
הבהמה וגו' ואוקימנא לנשבעה בהמפקד
(לעיל דף סא): **שקליהן**. שקלים של
אדר לקרבנות זכור: **ונגנבו**. מן
השלומין: אם משנתרמה התרומה.
אם כשנאלו לזין כבר תמרה התרומה
שהיו תורמין להשכה ג' קופות (א):
נשבעין

(א) ו-ג' (דמקן). (ב) שקלים
פיר מ"ט תמעות ג'.
(ג) ו-ג' מוס' שירובין ל':
ד"ה ונתן. (ד) מעילה ד'.
(ה) כ"ק כב: שבעות מה:
(ו) כ"ק א: שבעות מה:
(ז) ו-ג' (א) (בכ"ק סג).
וכשטעות מה. איכא לשמור
חזר וכלל. (ח) שקלים פ"ג
מ"א יומא (ט) (שקלים
פ"ג מ"ג). (י) ו-ג' מוס'
נחמס ד: ד"ה אלא חמרי
וסי' ומוסי' עסקין ב' ד"ה
מ"ר חומרי. (כ) (ש"ך
תמתי). (ל) ו-ג' ונתמיהו.
(מ) ו-ג' מוס' ריש מוכיה
סג. ד"ה רשתי. (נ) (דף
סד):

תורה אור השלם

1 על כל דבר פשע על
שור על חמור על שה
על שלמה על כל אבדה
אשר יאמר כי דוא זה
עד האלהים יאמר דבר
שעניהם אשר ירשיעו
אלהים ישלם שנים
לרעהו. שמה ככ ח
2 כי יתן איש אל רעהו
כסף או כלים לשמור
וגנב מבית האיש אם
יקרא הגנב ישלם
שנים. שמה ככ ו
3 כי יתן איש אל רעהו
חמור או שור או שה וכל
בהמה לשמור ומת או
נשבר או נשבה אין
ראה. שמה ככ ט

הנהגות הב"ח

(א) תוס' ד"ה כשלמה
בהדיוט זה חומר פ"י ג'ל'
והיטת ותו לא נמקט:

גליון הש"ס

גם ביוון בחול. עין
לעיל דף ד' ע"ה מוס'
ד"ה הקדש: תוס' ד"ה
בשלמא וכו' וכל העי
דפ"ה. עין ונחמס דף ד'
ע"ה מוס' ד"ה אלא: